

İdare Hukuku

Hafta Sonu Bülteni

| Sayı 22
19.10.2024

Sağlık Hizmetleri ve
Çevrenin
Korunması

"Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir. Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir." (Anayasa, m. 56)

Öne Çıkan Başlıklar

- "Öğretmenlik Mesleği Kanunu" Resmî Gazete'de yayımlandı (s. 2)
- OHAL KHK'sı ile görevine son verilen personelin göreve iadesinde tazminat talep edemeyeceği yönündeki kural AYM tarafından iptal edildi (s. 3)
- Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, görev uyuşmazlığına ilişkin yayınladığı kararlar bültenimizde (ss. 4-12)
- AIHM, Norveç aleyhine ilk defa yaşam hakkının ihlal edildiği yönünde bir karar verdi (s. 13)
- Hayati öneme sahip faaliyetlerin dayanıklılığı, kritik altyapının korunması, siber güvenlik ve finans sektörünün dijital operasyonel dayanıklılığına ilişkin yasa tasarısı hakkında Conseil d'État tarafından hazırlanan görüş kamuoyuyla paylaşıldı (s. 15)

SEÇİLMİŞ GAZETE BAŞLIKLARI

- Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu [kuruldu](#).
- Adli Tıp Kurumun yapısına ilişkin hükümler içeren 165 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi [yürürlüğe girdi](#).
- Kadınların Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığa Maruz Kalmalarının Önlenerek Bu Alandaki Mevcut Düzenlemelerin Gözden Geçirilmesi ve Alınması Gereken Ek Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu [kuruldu](#).
- TBMM tarafından Kişisel Verileri Koruma Kurulu üyeliklerine seçimler [yapıldı](#).
- 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu Resmî Gazete’de [yayımlandı](#).
- İstanbul Esenyurt’ta bulunan Haramidere bölgesine ilişkin imar planı [iptal edildi](#).
- Eskişehir Odunpazarı Belediyesi'nin Doğankaya Mahallesi 13844 ada, 33 parselde bulunan hobi bahçesi ile ilgili aldığı yıkım kararı, Sınırlı Sorumlu Yıldızvadi Gayrimenkul İşletme Kooperatifi'nin başvurusu üzerine Eskişehir 1. İdare Mahkemesi tarafından [durduruldu](#).
- Ortahisar Belediyesi, Trabzon Büyükşehir Belediye Meclisi'nin katı atık toplama bedellerinin, ilçe belediyeleri tarafından toplanmasıyla ilgili kararına ilişkin yapılan istinaf başvurusunda, Samsun Bölge İdare Mahkemesi, yerel mahkemenin 'yürütmeyi durdurma kararını' haklı bularak bu karara yapılan [itirazı reddetti](#).

SEÇİLMİŞ YARGI KARARLARI

*Anayasa
Mahkemesi*

AYM, [E. 2024/89](#), [K. 2024/148](#), K.T. 23.07.2024

Somut olayda, kamu görevinden çıkarıldıktan sonra görevine iade edilen davacı tarafından kamu görevinden çıkarılması nedeniyle uğradığı manevi zararlarının tazmini talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

Dava konusu kural, Anayasa'nın 40. maddesine aykırı bulunmuştur.

OHAL KHK'sı ile öngörülen kural, olağanüstü dönemi aşar nitelikte olduğundan Anayasa'nın olağan dönem kuralları yönünden ele alınmıştır. Mahkeme daha önceki içtihadına atıf yaparak kamu makamlarının hukuka aykırı uygulamaları nedeniyle zarara uğradığını iddia eden kişilere dava açma imkânı verilmemesinin, devletin kişinin maddi ve manevi varlığına yönelik müdahalelere karşı etkili giderim mekanizmasını sağlama yükümlülüğüyle bağdaşmadığı sonucuna ulaşmıştır.

AYM, [E. 2022/101](#), [K. 2024/124](#), K.T. 27.06.2024.

İtiraz konusu kural, çevre yönetimi hizmetinin sadece Bakanlık tarafından yetkilendirilen tüzel kişiler tarafından verilebileceğini öngörmektedir.

Kural, Anayasa'nın 13. ve 48. maddelerine aykırı bulunmuştur.

Mahkemeye göre, kuralla çevre yönetimi hizmeti verecek ve özel teşebbüs niteliğinde olan çevre danışmanlık firmalarının Bakanlık tarafından yetkilendirilmesi öngörülmekle birlikte bu yetkilendirmeye ilişkin temel ilke ve esaslar ile yasal çerçeve belirlenmeksizin yürütme organına sınırları ve kapsamı belirsiz bir yetkinin tanınmasının hukuki belirlilik ilkesiyle bağdaşmadığı, dolayısıyla kuralla teşebbüs özgürlüğüne getirilen sınırlamanın kanunilik unsurundan yoksun olduğu anlaşılmaktadır.

AYM, [E. 2022/101](#), [K. 2024/124](#), K.T. 27.06.2024.

İtiraz konusu kuralla, çevre yönetimi hizmeti verecek kişilerin Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikte yer alan şartları sağlayan ve belirli bir usul dâhilinde yetkilendirilen kişiler olması öngörülmektedir.

Kural, Anayasa'nın 7., 13., 48. ve 49. maddelerine aykırı bulunmuştur.

Mahkemeye göre, kuralda belirtilen hususlarla ilgili kanunda temel ilkeler ve genel çerçeve tespit edilmeksizin bu konudaki düzenlemenin tümüyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle yapılmasına imkân tanınması çalışma hakkının kanunla sınırlanması ilkesiyle bağdaşmadığı gibi yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesiyle de çelişmektedir.

İptal hükümlerinin kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi kararlaştırılmıştır.

Danıştay

DVDDK, [E:2022/1520, K:2024/779](#), K.T. 11.09.2024

"i. Anayasa Mahkemesinin 26/07/2023 tarih ve E:2023/36, K:2023/142 sayılı, 13/10/2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan iptal kararının 13/07/2024 tarihinde yürürlüğe girdiği gözetildiğinde kanun koyucunun 7524 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan kuralla iptal kararının yürürlüğe girdiği bu tarih ile 7524 sayılı Kanun'la 2577 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarih (7524 sayılı Kanun'un 60. maddesi uyarınca Kanun'un Resmî Gazete'de yayımlandığı tarih 02/08/2024) arasındaki döneme ilişkin kanun boşluğunu gidermeye çalıştığı ve derhal uygulanırlık ilkesine Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önceki bir döneme ilişkin hüküm getirmek suretiyle bir istisna tanıyarak bu dönemde mahkemeye erişim hakkının korunmasına yönelik bir düzenleme getirdiği,

ii. 7524 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerin yürürlük tarihine ilişkin kurallar uyarınca 13/07/2024 tarihinden önce verilen kararlar yönünden istinaf ve temyiz yoluna başvuru açısından kararın verildiği dönemde yürürlükte olan kuralların esas alınmasının gerektiği

iii. Dava konusu edilen uyuşmazlığın Vergi Dava Dairesinin ilk karar tarihi itibarıyla geçerli olan 192.000,00 TL'lik temyiz sınırının altında olduğu dikkate alındığında, ısrar kararına yöneltilen temyiz isteminin incelenmesine olanak bulunmadığı..."

DVDDK diğer kararları için [bkz.](#)

**Uyuşmazlık
Mahkemesi**

UM, [E. 2023/523](#), [K. 2024/58](#), K.T. 04/03/2024.

“Müflis İmar Bankası T.A.Ş.'den alacaklı olduğunu ileri süren davacının, iflas masasına kayıt talebinin iflas idaresince reddedildiğinden bahisle işlemin iptali istemiyle açtığı davada, iflas işlemlerinin bankanın devredildiği Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından gerçekleştirilmesi nedeniyle dava konusu işlemin idari nitelikte bir işlem olduğu ve 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesi kapsamında, uyuşmazlığın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/461](#), [K. 2024/13](#), K.T. 08/01/2024.

“5957 sayılı Sebze ve Meyveler İle Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasının (b-ç-e) bentleri uyarınca verilen idari para cezalarının iptali istemiyle açılan davanın, cezalı hal rüsumu tahakkuk ettirilmesi işleminin de idari yargıda konu yapılması karşısında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrası hükmü bir arada değerlendirildiğinde İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/472](#), [K. 2024/1](#), K.T. 08.01.2024

“4925 sayılı Kanun'a istinaden çıkarılan Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nin 41/9. maddesindeki yükümlülüğün ihlal edildiğinden bahisle düzenlenen ihlal tespit tutanağın, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesi kapsamında bir idari yaptırım türü olduğundan, her sefer için 20 uyarma cezası verilmesi işleminin iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

Karşı Oy: “Buna göre idari yaptırım uyuşmazlığından kaynaklanmayan, karayolu taşıma mevzuatının yetki belgesi sahiplerine yüklediği yükümlülüğün yerine getirilmesi amacıyla idarenin kamu gücüne dayanarak tek yanlı irade beyanı ile tesis ettiği bir idari işlemde doğan uyuşmazlığın görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girmektedir. Açıklanan nedenlerle, yukarıda yer alan kanun hükümleri uyarınca davanın görüm ve çözümünde idari yargı yeri görevli olduğundan adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.”

UM, [E. 2023/560](#), [K. 2024/3](#), K.T. 08.01.2024.

“Belirsiz süreli iş sözleşmesi kapsamında işçi olarak çalışan davacının, iş akdinin feshine ilişkin işlemin iptali ile mali haklarının ödenmesi istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/565](#), [K. 2024/102](#), K.T. 01.04.2024.

“Davalılardan Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca, davacı Kooperatife ait olan taşınmazın beyanlar hanesine "Taşınmaz 5 kat yüksekliğine göre satılmış olup, bu kat yüksekliğine göre ruhsatlandırılacaktır." şeklinde beyan bilgisinin işlenmesinin istenilmesine ilişkin işlem ile, bu talep doğrultusunda Tapu Sicil Müdürlüğünce tesis edilen işlemin iptali istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/573](#), [K. 2024/31](#), K.T. 05.02.2024.

“TEİAŞ tarafından yapılan yarışma ihalesi sonrası imzalanan Rüzgar Enerjisi Santrali katkı payı anlaşmasının uygulanmasından kaynaklı RES katkı payı bedelinden doğan uyumsuzluğun ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ..”

Karşı Oy: “Davalı TEİAŞ tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülüdür. Üstün ayrıcalıklara sahip olan ve yükümlülükler rejimine tabi tutulan, sorumluluğu ile denetimi bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen kamu hizmeti niteliğindeki elektrik iletim faaliyetini yürüten davalı TEİAŞ ile davacı şirket arasında yukarıda alıntılanan Yönetmeliğe dayanılarak düzenlenen katkı payı anlaşması, bir idari sözleşme niteliğindedir. Aynı Yönetmelik kapsamında davalıya verilen yetkinin kullanımı sırasında kamu gücüne dayalı, re’sen ve tek yanlı olarak tesis edilen RES katkı payı faturasından dolayı sorumlu olmadığının tespitine ilişkin davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu anlaşılmaktadır.”

UM, [E. 2023/590](#), [K. 2024/15](#), K.T. 08.01.2024.

“Tamamı askeri yasak bölge içerisinde kalan taşınmazın fiilen kullanılamaması nedeniyle tarım arazisi vasfını yitirdiğinden bahisle belirlenen kamulaştırma bedelinin tazminin ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, 2942 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinin birinci fıkrasına eklenen "Bu süre içinde belirtilen işlemlerin yapılmaması halinde taşınmazların malikleri tarafından mülkiyet hakkından kaynaklı bedele ilişkin açılacak davalar, adli yargıda görülür." hükmü uyarınca, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/600](#), [K. 2024/129](#), K.T. 01/04/2024.

“Davacının 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında A. S. G. M. M. sürekli işçi kadrosunda temizlik görevlisi olarak geçişi yapıldıktan sonra, davalı idarece tesis edilen görev yerinin değiştirilmesine ilişkin 27/09/2022 tarih ve E-71278804-299-52841567 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/610](#), [K. 2024/6](#), K.T. 08.01.2024.

“5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih öncesinde, 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmeti bulunmayan davacılar murisinin, tedavisi için reçete edilen ilaç bedelinin ödenmesine ilişkin yapılan başvurunun reddine dair kurum işleminin iptali ve ödenen bedelin yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle açılan davada, 5510 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiğinden ADLİ YARGININ görevli bulunduğu ...”

UM, E. [2023/616](#), [K. 2024/5](#), K.T. 08.01.2024.

“5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 21. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın; idari para cezasına konu işlem kapsamında, bozulan alanın tarımsal üretime uygun hale getirilmesi yolundaki Belediye Encümen Kararının da idari yargıda davaya konu edilmesi nedeniyle, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/617](#), [K. 2024/35](#), K.T. 05.02.2024.

“2918 sayılı Kanun’un 67/1-d ve 48/5 maddeleri uyarınca verilen idari para cezası, sürücü belgesi geri alma tutanağı ile aracın trafikten menedilmesine ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın 5326 sayılı Kanun’un 3 ve 27/8. maddeleri uyarınca İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/630](#), [K. 2024/8](#), K.T. 08.01.2024.

“Bedelli askerlik için müracaat eden davacının, 7179 sayılı Kanun'un 9. maddesinin yedinci fıkrasındaki, bedelli askerlik için müracaat eden yükümlünün, müracaat tarihine kadar yoklama kaçağı, saklı veya bakaya olduğunun tespiti halinde, bedelli askerlik ücretine ilave olarak ek bedelin de yükümlüden alınacağına ilişkin düzenlemesi uyarınca, kendisinden tahsil edilen ek bedelin iadesi istemiyle açtığı davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/632](#), [K. 2024/51](#), K.T. 05.02.2024.

“Davacının ikamet adresinin, beyan etmiş olduğu adrese göre yeniden düzenlenmesi isteminin reddine dair işlemin iptali istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/639](#), [K. 2024/4](#), K.T. 08.01.2024.

“1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu’nun 2. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun’unEk 1. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali işlemine karşı açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/643](#), [K. 2024/70](#), K.T. 04.03.2024

“4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26/1-a ve Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 30/4. maddesine muhalefet edildiğinden bahisle, davacı firma hakkında her sefer için (50) uyarma cezası verilmesine ilişkin ihlal tespit tutanağı ile Kanun'un 26/1.a maddesine muhalefet edildiğinden bahisle idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

Karşı Oy: “Buna göre idari yaptırım uyumsuzluğundan kaynaklanmayan, karayolu taşıma mevzuatının yetki belgesi sahiplerine yüklediği yükümlülüğün yerine getirilmesi amacıyla idarenin kamu gücüne dayanarak tek yanlı irade beyanı ile tesis ettiği bir idari işlemde doğan uyumsuzluğun görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girmektedir.”

UM, [E. 2023/644](#), [K. 2024/52](#), K.T. 05.02.2024.

“Davacının tarımsal arazide, su dağıtım planına uymayarak sulama yaptığından bahisle, hakkında düzenlenen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/648](#), [K. 2024/33](#), K.T. 05.02.2024

“Davacının, otobüse binmek isterken yoldaki çukura düşerek yaralandığından bahisle, uğradığı maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

Karşı Oy: “İdarenin kendi kuruluş kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlama şeklinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karşısında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlıkta adli yargıyı görevli kabul eden sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz.”

UM, [E. 2023/650](#), [K. 2024/30](#), K.T. 05.02.2024.

“Kamu tüzelkişiliği niteliğini haiz olmayan, özel hukuk tüzel kişisi aleyhine açılan davanın, özel hukuk hükümlerine göre ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

Karşı Oy: “(...) açılan davanın, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 8. maddesi fıkralarınca idari yargıda görülmesi gerekmektedir.”

UM, [E. 2023/653](#), [K. 2024/104](#), K.T. 01.04.2024.

“Davacının oğlunun askerlik hizmeti sırasında rahatsızlanarak vefat ettiğinden bahisle, kendisine vazife malullüğü aylığı bağlanması istemiyle açtığı davada, 5510 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı Kanun'a tabi bir hizmetin bulunmadığı gözetilerek aynı Kanun'un 101. maddesi hükümleri kapsamında ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğu ...”

UM, [E. 2023/654](#), [K. 2024/75](#), K.T. 04.03.2024.

“Davacının hükümlü olarak bulunduğu ceza infaz kurumunda yersiz ve fazla tahsil edildiği iddia olunan elektrik bedelinin sebepsiz zenginleşme nedeniyle iadesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/655](#), [K. 2024/53](#), K.T. 05.02.2024.

“Taraflar arasında imzalanan 25/12/2012 tarihli işbirliği protokolü uyarınca, üniversite inşaatında kullanılmak üzere davacı tarafından, davalı idareye ödenen 3.000.000 TL bedelin, protokolde belirtilen edimin yerine getirilmediğinden bahisle iadesine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, özel hukuk hükümlerine göre ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/656](#), [K. 2024/72](#), K.T. 04.03.2024.

“Ankara Büyükşehir Belediyesi Alt Yapı Koordinasyon Merkezi Müeyyideler Yönetmeliğinin 22. maddesi uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesinin gerektiği ...”

Karşı Oy: “(...) her ne kadar Kabahatler Kanunu uyarınca idari para cezalarına karşı açılacak davalarda adli yargı görevli ise de, davaya konu edilen işlemin idari para cezası olmadığı gibi (müeyyide bedeli ile ruhsatlandırma) bir idari yaptırım olarak kanuni dayanağı da olmayan müeyyide bedelinin tahsiline yönelik tek yönlü ve icrai bir idari işlem olduğu açıktır. Bu durumda, söz konusu uyuşmazlığın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği (...)

UM, [E. 2023/662](#), [K. 2024/65](#), K.T. 04.03.2024.

“Davacının maliki olduğu bağımsız bölümün, davalı kurum alacağına mahsuben ihaleyle satılması sonrasında, davacı tarafından açılan davada, İcra Hukuk Mahkemesince ihalenin feshine karar verilmesine rağmen, taşınmazın iyiniyetli üçüncü kişilere satışının yapılması nedeniyle uğranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2023/664](#), [K. 2024/233](#), K.T. 03.06.2024.

“Hatalı Kurum işleminden kaynaklanan ve tazminat istemine dayanak oluşturan işlemlerin hukuki denetimi adli yargı yerinde yapılan uygulamalara ilişkin maddi ve manevi tazminat davasının, görüm ve çözümünde ADLİ YARGININ görevli bulunduğu ...”

UM, [E. 2023/668](#), [K. 2024/54](#), K.T. 05.02.2024.

“30/09/1947 tarih ve 18 karar nolu “İzmir İli Yeni Foça Bucağı dahilindeki ormanlara ait tahdit mazbatasında” dava konusu taşınmazın “380 kara bozalık zeytinliği” olarak belirlenmesine rağmen, 11/06/1948 tarih ve 14166 sayılı Resmi Gazete’de “380 Karabozalık mevkii” şeklinde, yani tahdit komisyonundaki “zeytinliği” kelimesinin “mevkii” olarak yayımlandığı ileri sürülerek, yapılan yanlışlığın mazbata esas alınmak suretiyle düzeltilmesi istemiyle açılan davanın; orman tahdit çalışmaları sonucu komisyon tarafından yapılan tespite ve düzenlenen mazbataya ilişkin olduğu gözetilerek, 3116 ve 6831 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2024/4](#), [K. 2024/160](#), K.T. 06.05.2024.

“Türk Silahlı Kuvvetleri Dayanışma Vakfına yapılan vefat yardımı talebinin reddedilmesi nedeniyle açılan davanın, vakıf senedinden kaynaklanan edimin yerine getirilmemesine dayalı alacak istemine ilişkin olduğundan uyuşmazlığın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2024/9](#), [K. 2024/79](#), K.T. 04.03.2024.

Davacının tarım arazilerine yeterli su verilmemesi nedeniyle meydana gelen zararın tazmini istemiyle Sulama Birliğine karşı açılan davanın, taraflar arasındaki sulama

tesisinden faydalanma sözleşmesinin varlığı karşısında özel hukuk hükümleri gereğince ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2024/15](#), [K. 2024/137](#), K.T. 01.04.2024.

“OYAK'ta devam eden üyeliğinin 1/4 pay azaltım bedelinde yapılan hesaplama hatası sonucu eksik ödeme olduğundan şimdilik 1.000 TL zararın tahsili istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE, görülmesi gerektiği ...”

Karşı Oy: “Kanunda özel hukuk hükümlerine tabi olduğu belirtilen kurumun faaliyetine bakıldığında da tamamen özel hukuk alanında olduğu görülmektedir. İktisadi ve ticari alanda faaliyet gösteren birçok şirketi bünyesinde bulunduran devasa bir holding olan OYAK'ın bir kamu hizmeti ifa etmediği de izahtan varestedir. Yine yönetim organlarının atanması ve oluşumuna bakıldığında da kamu idaresinin söz konusu olmadığı açık bir şekilde ortadadır.”

UM, [E. 2024/52](#), [K. 2024/165](#), K.T. 06.05.2024.

“Davacının, 6458 sayılı Kanun uyarınca idari gözetim kararı kapsamında geri gönderme merkezinde gözetim altında tutulmasında, davalı idare çalışanlarının kusur ve sorumluluğu bulunduğu iddiasıyla, uğranıldığı ileri sürülen maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2024/54](#), [K. 2024/68](#), K.T. 04.03.2024.

“Davacı hükümlü hakkında, 5275 sayılı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrasının uygulanmasını gerektiren suçtan dolayı gerekli süreleri 24/07/2014 tarihinde doldurduğu ve bu maddenin uygulanmasını gerektirir bir durumun kalmadığı ileri sürülerek, bu maddenin uygulanmasının kaldırılması istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2024/65](#), [K. 2024/88](#), K.T. 04.03.2024.

“Davacının satın aldığı araca, çalıntı olması nedeniyle el konulmasında, tescil denetimleri yetersiz kalan davalı idarenin kusurlu olduğu ileri sürülerek, maddi zararın tazmini istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

Karşı Oy: “(...) dava konusu olayda davacının zararına sebebiyet veren işlem ya da eylemlerin, dava dışı kişilerin hileli işlemleri yanında, aracın devir, satış ve tescil işlemlerinin hukuka aykırı şekilde gerçekleştirilmesi sebebiyle, idare çalışanlarının kusurundan kaynaklanan ve idari hizmetin kötü işlemesi kapsamında değerlendirilebilecek nitelikte eylemlerinin olduğu iddia edilmekte ise de; davaya konu zarardan doğan sorumluluğun 2918 sayılı Kanun'un ve bu Kanun'un uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin araçların devir, satış ve tesciline ilişkin hükümlerine aykırı hareket edilmesinden kaynaklandığı, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de, madde ayrımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümleneceğinin açıkça

belirtildiği; bu düzenlemenin, genel idare esaslarına ilişkin sorumluluk hükümlerini düzenleyen diğer kanunlara nazaran özel nitelikte olduğu ve bu nedenle idare ajanlarının eylemlerinden kaynaklansa dahi davaya konu uyumsuzlukta öncelikli olarak uygulanması gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.”

UM, [E. 2024/71](#), [K. 2024/232](#), K.T. 03.06.2024.

“Davacının murisine ait ve 2981 sayılı Kanun uyarınca yapılan uygulama sonucunda yola terk edilen taşınmazın yola terk işleminin iptali istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2024/77](#), [K. 2024/166](#), K.T. 06.05.2024.

“Hissedarı olduğu taşınmaz üzerinde bulunan binanın imar planının yürürlüğe girmesinden itibaren 5 yıllık imar programına alınarak kamulaştırılmaması nedeniyle mülkiyet hakkının belirsiz bir süre kısıtlanması ve taşınmaza el atılması nedeniyle uğranılan zararın tazmini talebiyle açılan davada, davacının amacının mâliki olduğu bina hakkında tesis edilen yıkım işlemine karşı açılan davada verilen iptal kararına rağmen binanın belediye ekiplerince yıkılması nedeniyle uğranılan zararın tazminini sağlamak olduğu, dolayısıyla uyumsuzluğun, 2981 sayılı Kanun'dan yararlanmayan ruhsatsız bina hakkında 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca tesis edilen yıkım işleminin uygulanmasına ilişkin bulunduğu gözetilerek, İDARİ YARGI yerinde görülmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2024/85](#), [K. 2024/151](#), K.T. 06.05.2024.

“Davacı tarafından işletilen düğün salonuna, çadırkentte kalan ve aşırı yağışlardan zarar gören Suriye uyruklu şahısların yerleştirilmesi sonucu uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI yerinde görülmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2024/95](#), [K. 2024/173](#), K.T. 06.05.2024.

“Vakıf Üniversitesi ile işbirliği protokolü imzalanan özel hastanede kamu hizmeti niteliğinde olmayan tıbbi uygulama sonucu uğranıldığı öne sürülen maddi ve manevi zararların tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

Karşı Oy: “(...) vakıf üniversiteleri ile arasındaki işbirliği protokolünün özel hastanedeki sağlık hizmetini öğretim üyesi sıfatıyla verilmesi halinde "kamu hizmeti" niteliğine dönüştürüleceği ve bu hizmetin kötü, geç veya hiç işlenmemesi hallerinden dolayı sağlık hizmeti faaliyetinin yapılan protokole göre Vakıf Üniversite tarafından yürütüldüğünün kabul edilmesi halinde davalı İ. Y. Üniversitesi Rektörlüğünün bir kamu tüzel kişisi olduğu dikkate alındığında, kural olarak işlem ve eylemleri kamusal nitelik taşır. Somut olayda, davalı Rektörlüğe bağlı olarak çalışan doktorun görevini gerektiği gibi yapmadığı iddia edilmiştir. Görevin gereği gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteliğindedir, idarenin hizmet kusurundan doğan zararlardan dolayı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince idareye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir.”

UM, [E. 2024/96](#), [K. 2024/176](#), K.T. 06.05.2024.

“Davacıya ait motosikletin tescil kaydı bulunmadığından bahisle otoparka çekilerek, 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 14. maddesi uyarınca usulüne uygun tebliğ yapılmaksızın satıldığından bahisle, oluşan maddi manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

Karşı Oy: “Trafik tescil ve büro amirliği tarafından araç tesciline ilişkin olarak yapılan işlemlerin idari nitelikte olup hiç yapılmaması, geç yapılması ya da gereği gibi yapıp yapılmadığı hususunun idari yargı yerinin denetimine tabi bulunmasına göre 2577 sayılı İ.Y.U.K 2/1- b maddesinde sayılan dava çeşitlerinden olan eldeki tam yargı davasında uyuşmazlığın çözümünde idari yargı görevlidir.”

UM, [E. 2024/100](#), [K. 2024/167](#), K.T. 06.05.2024.

Davacı adına belediye gelirleri kapsamında tahakkuk ve tahsil edilen "kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının" iadesi istemiyle açılan davanın, tahakkuka konu katılım paylarının "belediyelere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler" kapsamında olması nedeniyle İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

UM, [E. 2024/112](#), [K. 2024/202](#), K.T. 03.06.2024.

“6306 sayılı Kanun uyarınca işleme tabi tutulan yapıların, davalı idarece yıktırılması nedeniyle, yapıların yıktırıldığı tarihten itibaren kira yardımı yapılmadığından bahisle oluştuğu ileri sürülen alacağın ödenmesi istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2024/127](#), [K. 2024/155](#), K.T. 06.05.2024.

“Belediye Başkanlığı Su ve Kanalizasyon İşleri Müdürlüğü'nün sorumluluk sahalarında bulunan alandaki Alt Deposunu besleyen içme suyu deposuna ait kablolara, davacı tarafından zarar verilmiş olduğundan bahisle, hasar bedeli ve idari para cezası tahakkuk ettirilmesine ilişkin Belediye Encümeni kararının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2024/164](#), [K. 2024/198](#), K.T. 03.06.2024.

“Karayolları Genel Müdürlüğüne bağlı taşeron şirketlerde çalışmış olan davacının, davalı idare ile sendikalar arasında imzalanan protokol hükümlerine istinaden daimi işçi olarak istihdam edilmek istemiyle yapmış olduğu başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2024/186](#), [K. 2024/206](#), K.T. 03.06.2024.

“1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi uyarınca, iş yerinin onbeş gün süre ile faaliyetten menedilmesi ve idari para cezasına ilişkin olarak verilen Encümen Kararının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

UM, [E. 2024/199](#), [K. 2024/199](#), K.T. 03.06.2024.

“Meslekî kamu kurumunca verilen ve idari yaptırım niteliği bulunmayan disiplin cezasının iptali istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği ...”

SEÇİLMİŞ KARŞILAŞTIRMALI HUKUK GELİŞMELERİ

AIHM

“[Central Unitaria de Traballadores/as/İspanya davasında](#) Mahkeme, toplanma ve örgütlenme özgürlüğünün ihlal edilmediğine karar vermiştir.

Dava, Galiçya'daki yerel makamların, o dönemde yürürlükte olan Covid kısıtlamaları nedeniyle bir sendikanın 1 Mayıs için Vigo'da bir konvoy-gösteri düzenlemesine izin vermemesiyle ilgiliydi.

Mahkeme, İspanyol makamlarının kararlarını vermek zorunda kaldıkları zor koşullara dikkat çekmiştir - bir pandeminin erken dönemlerinde, hastalığın kaynağı ve görülme sıklığı hakkında tam bilgi sahibi olmadan ve sağlık sistemi üzerinde ciddi bir baskı varken. Mahkeme, İspanyol makamlarının kamu sağlığını koruma ihtiyacı ile sendikal haklar arasında bir denge kurduğunu ve yasağın bu açıdan haklı olduğunu tespit etmiştir.”

“[Haugen/Norveç davasında](#) Mahkeme, yaşam hakkının ve etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Dava, başvuranın oğlunun Oslo Cezaevindeyken intihar etmesiyle ilgiliydi. Oğlunun ruh sağlığı sorunları olduğu ve intihar riski taşıdığı iddia edilmiştir.

Mahkeme, Norveç makamlarının başvuranın oğlunun hayatını korumak için kendilerinden beklenebilecek her şeyi yapmadıkları sonucuna varmıştır. Mahkeme, başvuranın oğlunun hastaneden Oslo Cezaevine nakledilmesinin ardından yeterli tıbbi takip bakımının yapılmadığını ve oğlunun ruhsal durumuna ilişkin herhangi bir derinlemesine tıbbi değerlendirme yapılmaksızın yakın gözetim biriminden uzaklaştırılmasına karar verildiğini vurgulamıştır.

Bu, Norveç aleyhine tespit edilen ilk 2. Madde ihlalidir.”

“[Validity Foundation on behalf of T.J. v. Hungary davasında](#) Mahkeme, yaşam/soruşturma hakkının iki kez ihlal edildiğine karar vermiştir.

Dava, Devlet tarafından işletilen bir sosyal bakım evinde ağır zihinsel engelli bir kadının ölümü ve ardından ihmal nedeniyle öldüğü iddiasına ilişkin soruşturma ile ilgiliydi.

Mahkeme, bu bakım evinde personel yetersizliği, yetersiz tıbbi ve terapötik bakım, uygunsuz yaşam koşulları ve sakinlere karşı aşırı

kısıtlayıcı tedbirlerin kullanıldığını kaydedildiğini belirtmiştir. O yıl evde en az on sakin ölmüştü. Bu nedenle yetkililer, o ölmeden önce endişe verici koşulların farkındaydı. Bununla birlikte, hem sağlığının kötüleşmesini ve zamansız ölümünü önlemek hem de bunu takip eden soruşturma açısından verdikleri tepki yetersizdi.”

“[Micha ve Diğerleri / Yunanistan davasında](#) Mahkeme, makul bir süre içinde adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ve mülkiyetin korunması hakkı ile bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Dava, başvuruların arazilerinin yeşil kuşağa dönüştürülmesini öngören imar planı değişikliği nedeniyle kullanımlarının kısıtlanması ve yetkililerin bu konuda idare mahkemeleri tarafından verilen kararlara uymayı reddetmesi ile ilgilidir.

Mahkeme, başvuruların arazilerini kullanmalarının, farklı makamlar tarafından alınan bir dizi karar, yeniden düzenleme ve yeniden sınıflandırma şeklinde kısıtlandığını gözlemlemiştir. Yüksek İdare Mahkemesi'nin başvurular lehine verdiği karar ve bu mahkemenin kararlarının uygulanmasını denetlemekten sorumlu üç yargıçlı heyetinin kararları sonuçsuz kalmıştır.

Dolayısıyla başvurular, aleyhlerindeki kamulaştırma kararlarının iptal edilmesini, arazilerinin kullanımı üzerindeki kısıtlamaların kaldırılmasını veya mülklerinin yeniden inşaat arazisi olarak sınıflandırılmasını sağlayamamışlardır. Bu durum, yetkilileri, başvuruların mülklerine ilişkin yargı kararlarına uymaya zorlayacak etkili bir hukuk yolunun bulunmadığını da ortaya koymuştur.”

*Fransız
Danıştay'ı*

“Fransa Hükümeti, hayati öneme sahip faaliyetlerin dayanıklılığı, kritik altyapının korunması, siber güvenlik ve finans sektörünün dijital operasyonel dayanıklılığına ilişkin yasa tasarısı hakkında Conseil d'État tarafından hazırlanan görüşü kamuoyuna açıklamaya [karar verdi.](#)”

“Conseil d'État, Rassemblement National parlamento grubu başkanı tarafından 18 ve 19 Temmuz 2024 tarihlerinde yapılan Ulusal Meclis Başkanı ve Başkanlık Divanı üyelerinin seçimine itiraz eden temyiz başvurusunu reddetti. Yüksek Mahkeme, Ulusal Meclis tarafından Başkan ve Başkanlık Divanının diğer üyelerinin atanmasının, ulusal egemenliğin Parlamento üyeleri tarafından kullanılmasıyla bağlantılı olduğuna işaret etti. Değerlendirmede, kuvvetler ayrılığı ilkesi uyarınca,

idari yargıcın bu seçimler hakkında karar veremeyeceği sonucuna [ulaşıldı.](#)”

01-30 Eylül 2024 tarihleri arasında verilen kararlar arasında seçilmiş karar özetleri:

Eğitim: “Eğitim Bakanı'nın devlet okullarında abiye giyilmesini yasaklayan genelgesi yasaldir.” [CE, 27 Eylül 2024, Association la Voix lycéenne et autres, n°s 487944 et autres, A.](#)

Sözleşmeler: “Bir ihalenin verilmesi kararı ile başarısız bir adaya teklifinin reddedildiğinin bildirilmesi arasında geçen süre, kendi başına, alıcının şeffaflık ve rekabetçi ihale yükümlülüklerini ihlal ettiği anlamına gelmez.” [CE, 27 Eylül 2024, Région Guadeloupe, n° 490697, B.](#)

Usul: “Prensip olarak, hukuki gerçekleri niteleyen veya verilen cezayı belirleyen bir mahkûmiyet kararının gerekçeleri res judicata gücüne sahip değildir ve bu nedenle disiplin hakimi üzerinde bağlayıcı değildir. [CE, 27 Eylül 2024, Université de Montpellier, n°s 488978, 489417, B.](#)